

**WEWNĄTRZSZKOLNY
SYSTEM DORADZTWA ZAWODOWEGO
Rok szkolny 2023/2024**

Spis treści

1. Wstęp	3
2. Założenia WSDZ.....	4
3. Cele WSDZ.....	7
4. Realizatorzy i uczestnicy	7
5. Formy i metody pracy doradczej	14
6. Treści i czas realizacji programu	16
7. Przewidywane rezultaty (efekty) i korzyści z realizacji WSDZ.....	17
8. Ocena i ewaluacja	18
9. Pomocne linki.....	19

Podstawa prawna.

Najważniejsze założenia związane z realizacją WSDZ w szkole zawarte są w dokumentach:

1. Ustawa z dnia 14 grudnia 2016r.-Przepisy wprowadzające ustawę - Prawo oświatowe (Dz. U. z 2017r.poz.60) art. 292.
2. Ustawa z dnia 14 grudnia 2016r. Prawo oświatowe (Dz.U. z 2017r.poz.59) art.1,art.47, art109
3. Rozporządzenie MEN z dnia 9 sierpnia 2017r. w sprawie organizacji i udzielania pomocy psychologiczno - pedagogicznej w przedszkolach, szkołach i placówkach (Dz. U. z 25 sierpnia 2017r. poz.1591
4. Rozporządzenie MEN z dnia 16 sierpnia 2018r. w sprawie doradztwa zawodowego- Prawo oświatowe (Dz. U. z 2018r. poz. 996, 1000,1290 i 1669)
5. Rozporządzenie Ministra Edukacji Narodowej z dnia 12 lutego 2019 r. w sprawie doradztwa zawodowego Dz.U. 2019 poz. 325

1. Wstęp

Wspieranie i przygotowywanie uczniów do podejmowania decyzji edukacyjno-zawodowych jest zadaniem statutowym szkoły. Wewnątrzszkolny System Doradztwa, realizowany na terenie szkoły, nie jest systemem diagnozującym, lecz systemem doradczym, który stwarza możliwości i pomaga w rozwiązywaniu problemów związanych z wyborem kierunku kształcenia, drogi kształcenia i planowaniem kariery zawodowej. Planowanie kariery zawodowej i pierwsze decyzje edukacyjno - zawodowe to okres przypadający na lata szkoły podstawowej. W naturalny sposób szkoła jest więc środowiskiem, które ma bezpośredni wpływ na te decyzje, powinna wspierać rodziców i świadczyć pomoc uczniom w wyborze kierunku kształcenia i zawodu.

Młodzież jest najczęściej niezdecydowana, niedoinformowana i nieprzygotowana do podjęcia tak ważnej decyzji, więc sytuacja wymaga szerszego włączenia nauczycieli i rodziców w podejmowanie przez uczniów decyzji edukacyjno –zawodowych. Pamiętać należy również o tym, że potrzeby uczniów w zakresie uzyskiwania porady zawodowej zmieniają się wraz z etapami przygotowania dzieci i młodzieży do wyboru zawodu. Na etapie kształcenia jakim jest ostatnia klasa szkoły podstawowej, młodzież znajduje się w trudnym okresie rozwojowym. Jest to faza burzliwego przechodzenia z dzieciństwa do dorosłości. To szkoła przygotowuje młodzież do aktywnego wchodzenia w życie gospodarcze, do świadomego stanowienia o sobie, wytyczania własnej drogi rozwoju poprzez aktywne wzmacnianie swoich mocnych stron, zainteresowań, uzdolnień. Dlatego niezbędne jest wyposażenie uczniów w umiejętność podejmowania odważnych, samodzielnych decyzji, umiejętność uczenia się przez całe życie, umiejętność radzenia sobie w sytuacjach kryzysowych.

Ponadto absolwent szkoły podstawowej powinien znać system kształcenia, oferty szkół ponadpodstawowych, ukierunkowanie na wybór języków obcych, świat zawodów, a także strukturę rynku pracy. Funkcjonowanie w nowoczesnym społeczeństwie wymaga aktywnych zachowań i umiejętności podejmowania trafnych decyzji. Wszelkiego rodzaju wybory dotyczące zdobycia wykształcenia, czy kwalifikacji zawodowych wymagają coraz większej wiedzy o rynku pracy, rynku edukacyjnym i o sobie samym. Istotnym jest, aby dokonując wyboru, uczeń kierował się własnymi zdolnościami, pasjami, możliwościami, predyspozycjami, a nie niespełnionymi ambicjami rodziców czy wyborami rówieśników z klasy.

2. Założenia WSDZ

Wewnątrzszkolny System Doradztwa Zawodowego obejmuje ogół działań podejmowanych przez szkołę w celu prawidłowego przygotowania uczniów do wyboru zawodu, poziomu i kierunku kształcenia. System ten określa rolę i zadania nauczycieli w ramach wieloletniego planu działań, czas i miejsce realizacji zadań, oczekiwane efekty, formy i metody pracy.

Doradztwo zawodowe traktowane jest jako :

- usługa ekspercka,
- element procesu wychowawczego i edukacji całościowej.

Dobrze przygotowany uczeń do podjęcia decyzji edukacyjnej i zawodowej to taki, który wie jakie ma zainteresowania i predyspozycje, potrafi dokonać samooceny, zna swoją wartość, umie dokonać wyboru szkoły ponadpodstawowej, ma plany na przyszłość.

Wewnątrzszkolny System Doradztwa Zawodowego zakłada, że wybór zawodu nie jest pojedynczym aktem – to długotrwały proces stanowiący sekwencje decyzji podejmowanych przez wiele lat.

Na wybór zawodu składają się: wiedza na temat własnych predyspozycji i umiejętności, wiedza na temat zawodów, ścieżek edukacyjnych i rynku pracy.

Preferencje edukacyjne i zawodowe są zależne od uwarunkowań wewnętrznych (cechy osobowości, temperament, zdolności) i zewnętrznych człowieka (doświadczenia, otoczenie społeczne).

Szkoła podstawowa, obok rodziny, stanowi środowisko mające istotny wpływ na podejmowanie decyzji edukacyjnych uczniów.

Działania w ramach WSDZ powinny być zaplanowane, spójne, prowadzone w sposób ciągły i systematyczny, z uwzględnieniem założeń rozporządzenia wskazującym obszary działań doradczych:

I. Orientacji zawodowej dla klas I–III szkoły podstawowej;

Celem orientacji zawodowej w klasach I-III szkoły podstawowej jest wstępne zapoznanie uczniów z różnorodnością zawodów na rynku pracy, rozwijanie pozytywnej i pro aktywnej postawy wobec pracy i edukacji oraz stwarzanie sytuacji edukacyjnych sprzyjających poznawaniu i rozwijaniu zainteresowań oraz pasji.

Treści programowe oraz cele szczegółowe – osiągnięcia uczniów

W programie uwzględniono cztery obszary celów szczegółowych – jednolitych z obszarami wszystkich programów zestawu – które jednocześnie wyznaczają treści programowe orientacji zawodowej:

- 1. Poznawanie własnych zasobów**, m.in.: zainteresowań, zdolności i uzdolnień, mocnych i słabych stron, jako potencjalnych obszarów do rozwoju, ograniczeń, kompetencji (wiedzy, umiejętności i postaw), wartości, predyspozycji zawodowych, stanu zdrowia.
- 2. Świat zawodów i rynek pracy**, m.in.: poznawanie zawodów, wyszukiwanie oraz przetwarzanie informacji o zawodach i rynku pracy, umiejętność poruszania się po nim, poszukiwanie i utrzymanie pracy.
- 3. Rynek edukacyjny i uczenie się przez całe życie**, m.in.: znajomość systemu edukacji i innych form uczenia się, wyszukiwanie oraz przetwarzanie informacji o formach i placówkach kształcenia, uczenie się przez całe życie.
- 4. Planowanie własnego rozwoju i podejmowanie decyzji edukacyjno-zawodowych**, m.in.: planowanie ścieżki edukacyjnej i zawodowej z przygotowaniem do zdobywania doświadczenia zawodowego oraz refleksji nad nim, podejmowanie i zmiany decyzji dotyczących edukacji i pracy, korzystanie z całościowego poradnictwa kariery.

II. Orientacji zawodowej dla klas IV–VI szkoły podstawowej;

Cel ogólny orientacji zawodowej

Celem orientacji zawodowej w klasach IV–VI jest poznawanie własnych zasobów, zapoznanie uczniów z wybranymi zawodami i rynkiem pracy, kształtowanie pozytywnej i proaktywnej postawy uczniów wobec pracy i edukacji oraz stwarzanie sytuacji edukacyjnych i wychowawczych sprzyjających poznawaniu i rozwijaniu zdolności, zainteresowań oraz pasji.

Treści programowe oraz cele szczegółowe – osiągnięcia uczniów

W programie uwzględniono cztery obszary celów szczegółowych – jednolitych z obszarami wszystkich programów zestawu – które jednocześnie wyznaczają treści programowe orientacji zawodowej:

- 1. Poznawanie własnych zasobów**, m.in.: zainteresowań, zdolności i uzdolnień, mocnych i słabych stron, jako potencjalnych obszarów do rozwoju, ograniczeń, kompetencji (wiedzy, umiejętności i postaw), wartości, predyspozycji zawodowych, stanu zdrowia.
- 2. Świat zawodów i rynek pracy**, m.in.: poznawanie zawodów, wyszukiwanie oraz przetwarzanie informacji o zawodach i rynku pracy, umiejętność poruszania się po nim, poszukiwanie i utrzymanie pracy.
- 3. Rynek edukacyjny i uczenie się przez całe życie**, m.in.: znajomość systemu edukacji i innych form uczenia się, wyszukiwanie oraz przetwarzanie informacji o formach i placówkach kształcenia, uczenie się przez całe życie.
- 4. Planowanie własnego rozwoju i podejmowanie decyzji edukacyjno-zawodowych**, m.in.: planowanie ścieżki edukacyjnej i zawodowej z przygotowaniem do zdobywania doświadczenia zawodowego oraz refleksji nad nim, podejmowanie i zmiany decyzji dotyczących edukacji i pracy, korzystanie z całonocnego poradnictwa kariery.

III. Doradztwa zawodowego dla klas VII–VIII szkoły podstawowej:

Cel ogólny doradztwa zawodowego

Celem doradztwa zawodowego w klasach VII–VIII szkoły podstawowej jest przygotowanie uczniów do odpowiedzialnego planowania kariery i podejmowania, przy wsparciu doradczym, decyzji edukacyjnych i zawodowych, uwzględniających znajomość własnych zasobów oraz informacje na temat rynku pracy i systemu edukacji.

Treści programowe oraz cele szczegółowe – osiągnięcia uczniów

W programie uwzględniono cztery obszary celów szczegółowych – jednolitych z obszarami wszystkich programów zestawu – które jednocześnie wyznaczają treści programowe doradztwa zawodowego:

- 1. Poznawanie własnych zasobów**, m.in.: zainteresowań, zdolności i uzdolnień, mocnych i słabych stron jako potencjalnych obszarów do rozwoju, ograniczeń, kompetencji (wiedzy, umiejętności i postaw), wartości, predyspozycji zawodowych, stanu zdrowia.
- 2. Świat zawodów i rynek pracy**, m.in.: poznawanie zawodów, wyszukiwanie oraz przetwarzanie informacji o zawodach i rynku pracy, umiejętność poruszania się po nim, poszukiwanie i utrzymanie pracy.

3. Rynek edukacyjny i uczenie się przez całe życie, m.in.: znajomość systemu edukacji i innych form uczenia się, wyszukiwanie oraz przetwarzanie informacji o formach i placówkach kształcenia, uczenie się przez całe życie.

4. Planowanie własnego rozwoju i podejmowanie decyzji edukacyjno-zawodowych, m.in.: planowanie ścieżki edukacyjnej i zawodowej z przygotowaniem do zdobywania doświadczenia zawodowego oraz refleksji nad nim, podejmowanie i zmiany decyzji dotyczących edukacji i pracy, korzystanie z całonocnego poradnictwa kariery.

3. Cele WSDZ

Cel ogólny: Przygotowanie uczniów do dokonania świadomego i trafnego wyboru dalszej drogi edukacyjnej a w przyszłości wyboru zawodu.

Cele szczegółowe:

Uczeń:

- a) zna swój potencjał edukacyjny, psychologiczny (predyspozycje, mocne strony , ograniczenia i obszary do rozwoju, zainteresowania, uzdolnienia,
- b) posiada informacje na temat różnych grup zawodowych (charakterystyka wykonywanej pracy, wymagania do wykonywania konkretnego zawodu, przeciwwskazania zdrowotne),
- c) rozwija swoje umiejętności i zainteresowania, wie jak się uczyć,
- d) rozwija umiejętności pracy w zespole (komunikatywność, zaangażowanie, właściwe relacje społeczne),
- e) prezentuje postawę szacunku do pracy,
- f) zna czynniki trafnego wyboru szkoły i zawodu,
- g) rozwija umiejętność podejmowania decyzji,
- h) jest otwarty i przygotowany na wyzwania współczesnego świata (gotowość do zmian).**

Ponadto **uczeń klasy ósmej:**

- a) zna zasady systemu kształcenia w Polsce oraz ofertę edukacyjną szkół ponadpodstawowych,
- b) zna zasady rekrutacji do szkół ponadpodstawowych i terminarz rekrutacyjny,
- c) źródła informacji edukacyjnych i zawodoznawczych, ma dostęp do tych informacji.

Nauczyciele:

- a) potrafią diagnozować potrzeby i zasoby uczniów,
- b) wykorzystują wiedzę o uczniu, pomagają mu określać jego ścieżkę edukacyjną i zawodową,
- c) umożliwiają rozwój zainteresowań i zdolności uczniów,
- d) realizują tematy z zakresu doradztwa zawodowego zgodnie z podstawą programową i zaleceniami WSDZ,
- e) wspierają rodziców w procesie doradczym, udzielają informacji lub kierują do specjalistów,
- f) włączają przedstawicieli instytucji i zakładów pracy w realizowanie doradztwa zawodowego w szkole.

Rodzice:

- a) są zaangażowani i przygotowani do pełnienia roli „doradców”,
- b) znają czynniki ważne przy wyborze szkoły i zawodu,
- c) mają dostęp do oferty szkół ponadpodstawowych i zasady oraz terminarz rekrutacji (dotyczy rodziców uczniów klas ósmych),
- d) angażują się w pracę doradczą szkoły (np. prezentują swoje zawody i zakłady pracy),
- e) wiedzą gdzie szukać pomocy dla swoich dzieci w sytuacjach trudnych.

4. Realizatorzy i uczestnicy:

WSDZ realizowany jest przez społeczność szkolną. Za jego realizację odpowiada dyrektor szkoły oraz nauczyciele i wychowawcy, specjaliści, uczniowie klas 1-8 i rodzice uczniów. Szkoła w tym zakresie współpracuje z instytucjami i organizacjami wspierającymi jej pracę (m.in. Poradnią Psychologiczno-Pedagogiczną, szkołami ponadpodstawowymi i zakładami pracy).

Doradztwo zawodowe obejmuje spójne działania szkoły w zakresie pracy indywidualnej i grupowej z uczniami przy wsparciu i poradnictwie nauczycieli oraz zaangażowaniu rodziców. Działania mają charakter zaplanowany, systematyczny. Jest to zobowiązanie i wysiłek całej społeczności szkolnej, w której poszczególne grupy podejmują określone działania.

Opis ról i zadań osób realizujących WSDZ

- dyrektor,
- wyznaczony koordynator,
- koordynator do spraw naboru elektronicznego
- doradca zawodowy-nauczyciel realizujący treści doradztwa zawodowego w ramach przedmiotu
- pedagog/psycholog,
- nauczyciel bibliotekarz,
- logopeda
- wychowawcy klas
- nauczyciele uczący na I i II etapie kształcenia,
- rodzice uczniów.

Zakres zadań poszczególnych osób zaangażowanych w proces doradczy wynika z kompetencji, profilu wykształcenia, wykładanych treści oraz podstawy programowej w szkole podstawowej.

OSOBY REALIZUJĄCE WSDZ	OPIS RÓL I ZADAŃ OSÓB REALIZUJĄCYCH WSDZ
Dyrekcja szkoły	Organizowanie i kontrolowanie działań z zakresu poradnictwa i kariery w szkole. Badanie losów edukacyjnych/zawodowych absolwentów szkoły. Ubieganie się o środki unijne z programów pomocowych. Organizowanie dni otwartych szkoły. Wspieranie lokalnych inicjatyw związanych z doradztwem kariery.
Koordynator	Bierze udział w planowaniu działań szkoły w zakresie doradztwa zawodowego, aktualizuje informacje związane z doradztwem zawodowym, dokonuje bieżącego monitorowania realizacji WSDZ. Przeprowadza ankietę ewaluacyjną i sporządza sprawozdanie z realizacji WSDZ.

Doradca zawodowy/ nauczyciel realizujący doradztwo zawodowe w kl. VII, VIII	Realizuje program doradztwa zawodowego według opracowanego programu w kl. VII i kl. VIII (nie mniej niż 10 godzin w każdej klasie).
Logopeda	Wspomaga uczniów w przezwyciężaniu trudności komunikacyjnych wynikających z dysfunkcji artykulacyjnych.
Koordinator do spraw naboru elektronicznego	Uczy wyszukiwania informacji na temat edukacji i zawodów za pomocą komputera. Prowadzi naukę poszukiwania, selekcjonowania, porządkowania, gromadzenia i wykorzystywania informacji np. dotyczących oferty edukacyjnej szkół ponadpodstawowych, wyjaśnia organizację pracy i przepisy bhp w pracy z komputerem, uczy komunikowania się z pomocą komputera i technologii informacyjnych. Pomaga uczniom klas ósmych w logowaniu się do elektronicznego systemu wspomagania rekrutacji szkół ponadpodstawowych.(w miarę potrzeb) Wyjaśnia zasady działania elektronicznego systemu naboru do szkół ponadpodstawowych, pomaga uczniom klas ósmych w logowaniu i całym procesie rekrutacji elektronicznej. Przygotowuje poradniki dla uczniów i rodziców dotyczące oferty edukacyjnej szkół ponadpodstawowych w regionie, regulaminów rekrutacji oraz naboru elektronicznego.
Pedagog i psycholog szkolny	Diagnostują potrzeby oraz możliwości uczniów, udzielają indywidualnych porad i konsultacji w zakresie rozpoznawania mocnych stron oraz podejmowania decyzji edukacyjnych. W zależności od potrzeb i możliwości organizacyjnych prowadzą zajęcia rozwijające umiejętności emocjonalno-społeczne oraz na temat technik uczenia się, radzenia sobie ze stresem i autoprezentacji. Kierują uczniów do specjalistycznych placówek.
Wychowawcy <i>zgodnie z opracowanym harmonogramem (zał. do WSDZ)</i>	Na lekcjach wychowawczych wprowadzają podstawy treningu interpersonalnego. Kierują uczniów potrzebujących pomocy do doradcy zawodowego w PP-P na konsultacje. Prowadzą zajęcia na temat poznawania siebie i o tematyce zawodowej.

	<p>Uczą sposobów organizacji pracy własnej, wyznaczania celów.</p> <p>Organizują, zgodnie z potrzebami zespołu uczniowskiego. wycieczki zawodoznawcze np. do zakładów pracy w miejscu zamieszkania lub regionie itp.</p>
Nauczyciele bibliotekarze	<p>Prenumerują czasopisma związane z edukacją oraz literaturę z zakresu doradztwa zawodowego.</p> <p>Udostępniają ulotki o szkołach.</p>
Rodzice	<p>Wspierają uczniów i pomagają im podczas podejmowania decyzji edukacyjno-zawodowych.</p> <p>Rozbudzanie u dzieci zainteresowania tematyką kariery szkolnej i zawodowej.</p> <p>Przekazywanie informacji o zawodach.</p> <p>Włączanie się w organizowanie i prowadzenie spotkań zawodoznawczych dla młodzieży jako przedstawiciele różnych zawodów.</p> <p>Uczęszczanie z dziećmi na dni otwarte szkół.</p> <p>Uczestniczenie w spotkaniach i warsztatach dotyczących doradztwa zawodowego.</p>

Na każdym przedmiocie nauczyciele realizują treści podstawy programowej dotyczące doradztwa zawodowego.

Przykłady zadań nauczycieli poszczególnych przedmiotów w odniesieniu do doradztwa zawodowego:

<p>Nauczyciele edukacji wczesnoszkolnej <i>Orientacja zawodowa</i></p>	<p>Wdrażają do podejmowania obowiązków i rzetelnego ich wypełniania.</p> <p>Zapoznają z pojęciem pracy i wynagrodzenia pieniężnego oraz sytuacji ekonomicznej rodziny.</p> <p>Przedstawiają znaczenie pracy w życiu człowieka, omawiają z dziećmi zawody ich najbliższych, prezentują charakterystykę pracy w różnych zawodach.</p> <p>Rozwijają zainteresowania, zapoznają ze sposobami powstawania różnych przedmiotów.</p> <p>Uczą podstawowych umiejętności technicznych.</p>
---	---

<p>Nauczyciele informatyki</p>	<p>Uczą wyszukiwania informacji na temat edukacji i zawodów za pomocą komputera.</p> <p>Prowadzą naukę poszukiwania, selekcjonowania, porządkowania, gromadzenia i wykorzystywania informacji np. dotyczących oferty edukacyjnej szkół ponadpodstawowych.</p> <p>Pomagają uczniom klas ósmych w logowaniu się do elektronicznego systemu wspomagania rekrutacji szkół ponadpodstawowych.</p> <p>Wyjaśniają organizację pracy i przepisy bhp w pracy z komputerem, uczą komunikowania się z pomocą komputera i technologii informacyjnych.</p> <p>Prezentują sposoby opracowywania tekstów, prezentacji multimedialnych oraz danych liczbowych w arkuszu kalkulacyjnym.</p> <p>Wdrażają do pracy zespołowej w ramach projektu.</p> <p>Pokazują sposoby wykorzystania technologii informacyjnych w różnych zawodach.</p>
<p>Nauczyciele języka polskiego</p>	<p>Omawiają charakter pracy w różnych zawodach.</p> <p>Uczą tworzenia wypowiedzi: pisanie CV, podania, ogłoszenia, listu oficjalnego (dostosowywanie wypowiedzi do sytuacji).</p> <p>Kształtują umiejętność operowania słownictwem z kręgu: szkoła i nauka, środowisko społeczne.</p> <p>Wdrażają do samokształcenia i docierania do informacji za pomocą słowników, encyklopedii. Pokazują znaczenie komunikacji niewerbalnej w autoprezentacji.</p>
<p>Nauczyciele matematyki</p>	<p>Uczą gromadzenia i porządkowania danych o edukacji i zawodach, odczytywania i interpretacji danych w tekstach, tablicach i wykresach.</p> <p>Kształtują umiejętność posługiwania się procentami, zapoznają z zawodami z dziedziny księgowości i rachunkowości.</p> <p>Uczą planowania czynności z wykorzystaniem kalendarza (wykonywanie obliczeń) oraz dzielenia zadań na etapy.</p>

Nauczyciele języków obcych	<p>Zapoznają z zasobem języka dotyczącym szkoły i pracy oraz cech charakteru i umiejętności.</p> <p>Prezentują uczniom filmy o zawodach w języku obcym.</p> <p>Uczą tworzenia kilkudzaniowych wypowiedzi na temat swoich umiejętności (prezentacja siebie).</p> <p>Zachęcają do pracy zespołowej metodą projektu</p>
Nauczyciele przyrody/biologii/geografii	<p>Omawiają stan zdrowia i choroby człowieka nawiązując do przeciwwskazań zdrowotnych w wybranych zawodach.</p> <p>Wykazują znaczenie odpoczynku w życiu człowieka, prawidłowych warunków nauki i pracy, zasad uczenia się.</p> <p>Wdrażają do planowania dnia i organizowania pracy własnej.</p> <p>Zapoznają z zawodami z dziedziny meteorologii, rolnictwa, biologii, leśnictwa, ochrony środowiska, fizyki, chemii, geografii, ochrony zdrowia, astronomii.</p>
Nauczyciele historii i WOS	<p>Informują o siedzibie władz lokalnych uczniów oraz ich zakresie działań i sposobie powoływania.</p> <p>Wyjaśniają demokratyczny charakter państwa.</p> <p>Charakteryzują pojecie samorządności, opisują zawody związane z polityką, dyplomacją, przedstawiają zawód historyka.</p> <p>Zapoznają ze znaczeniem społecznego podziału pracy, opisują grupy społeczne i ich role w społeczeństwie.</p> <p>Omawiają z uczniami problemy współczesnej Polski (m.in. bezrobocie).</p> <p>Zapoznają ze zjawiskiem emigracji politycznej i zarobkowej.</p> <p>Uczą tworzenia drzewa genealogicznego.</p> <p>Omawiają z uczniami funkcjonowanie przemysłu, warunki pracy w fabryce dawniej i dziś.</p> <p>Prezentują podstawowe cechy obecnego systemu gospodarczego.</p>
Nauczyciele wychowania fizycznego	<p>Omawiają trening zdrowotny.</p>

	<p>Pomagają opracować rozkład dnia ucznia, uwzględniając proporcje między pracą a wypoczynkiem, wysiłkiem umysłowym i fizycznym.</p>
<p>Nauczyciele wychowania do życia w rodzinie</p>	<p>Prowadzą lekcje na temat ról społecznych i modeli życia.</p> <p>Zapoznają ze sposobem pracy instytucji działających na rzecz dziecka i rodziny.</p> <p>Kształtują u uczniów poczucie odpowiedzialności za własny rozwój.</p>
<p>Nauczyciel etyki</p>	<p>Przedstawia znaczenie i wartość pracy w życiu człowieka, etykę zawodową.</p> <p>Pomaga tworzyć uczniom ich własne systemy wartości.</p> <p>Pomaga poznać siebie, przyjąć odpowiedzialność za siebie.</p> <p>Przekazuje wiedzę o znaczeniu praw i obowiązków, zasad i reguł postępowania w życiu człowieka.</p> <p>Uczy prowadzenia dyskusji i umiejętności uzasadniania opinii dotyczących zjawisk w społeczności lokalnej.</p>
<p>Nauczyciel muzyki</p>	<p>Zapoznaje uczniów z zawodami związanymi z muzyką.</p> <p>Przekazuje wiedzę o tworzeniu instrumentów.</p> <p>Uczy gry na instrumentach.</p>
<p>Nauczyciel plastyki</p>	<p>Zapoznaje z zawodami z dziedziny kultury i sztuki.</p> <p>Uczy korzystania z przekazów medialnych oraz wykorzystywania ich wytworów.</p>
<p>Nauczyciel techniki</p>	<p>Opisuje funkcje urządzeń technicznych.</p> <p>Omawia kolejność działań technologicznych, organizację miejsca pracy i szacowanie czasu jej trwania.</p> <p>Uczy posługiwania się narzędziami np. do obróbki ręcznej.</p> <p>Omawia charakterystykę wybranych zawodów związanych z realizowanym zadaniem.</p>
<p>Nauczyciel chemii</p>	<p>Zapoznaje z zawodami, w których wykorzystuje się wiadomości z chemii.</p> <p>Omawia i uczy zasad bezpiecznego posługiwania się sprzętem i odczynnikami chemicznymi.</p> <p>Kształtuje odpowiedzialne i zgodne z regułami BHP postawy.</p>

	Uczy odczytywania piktogramów.
Nauczyciel fizyki	Zapoznaje z zawodami powiązаныmi z fizyką. Uczy precyzyjności i dokładności w wykonywaniu pomiarów. Zwraca uwagę na występowanie fizyki w życiu codziennym.

Ponadto nauczyciele prowadzą zajęcia pozalekcyjne i koła zainteresowań umożliwiające uczniom rozwijanie swoich zdolności i umiejętności.

Terminy realizacji działań na lekcjach wychowawczych

Treści programowe	Klasy I-III	Klasy IV-VI	Klasa VII	Klasa VIII
Poznanie siebie/poznanie własnych zasobów	wrzesień/październik	wrzesień/październik	wrzesień/październik	wrzesień/październik
Świat zawodów i rynek pracy	styczeń/luty	styczeń/luty	styczeń/luty	styczeń/luty
Rynek edukacyjny i uczenie się przez całe życie	marzec/kwiecień	marzec/kwiecień	marzec/kwiecień	marzec/kwiecień
Planowanie własnego rozwoju i podejmowanie decyzji edukacyjno-zawodowych	maj/czerwiec	maj/czerwiec	maj/czerwiec	maj/czerwiec

5. Formy i metody pracy doradczej:

Formy adresowane do uczniów:

- Diagnoza i analiza potrzeb na podstawie obserwacji, wywiadów, ankiet,
- Indywidualne konsultacje i porady związane z dalszą edukacją (również dla uczniów ze specjalnymi potrzebami edukacyjnymi),
- Warsztaty grupowe - pozwalające na odkrywanie swoich zainteresowań, umiejętności i predyspozycji zawodowych, ukazujące potrzebę planowania własnej przyszłości zawodowej,
- Zajęcia grupowe - nakierowane na rozwój umiejętności społecznych i interpersonalnych: komunikacji , współpracy, przezwyciężania stresu,
- Koła zainteresowań.
- Zajęcia grupowe umożliwiające poznanie różnych zawodów i związanych z nimi wymagań, filmy zawodoznawcze,
- Realizowanie treści zawodoznawczych na lekcjach poszczególnych przedmiotów,
- Spotkania z przedstawicielami różnych zawodów,
- Wyjścia i wycieczki szkolne do zakładów pracy,
- Tablica z informacjami na temat rekrutacji do szkół ponadpodstawowych i o ofercie edukacyjnej na terenie miasta i w okolicy,
- Udział w dniach otwartych w szkołach ponadpodstawowych w Ustce ,
- Samorządu szkolnego.

- Uczestnictwo w targach edukacyjnych.

Formy adresowane do rodziców uczniów:

- Indywidualne konsultacje i porady udzielane przez nauczycieli/specjalistów na terenie szkoły,
- Kierowanie do Poradni Psychologiczno - Pedagogicznej na konsultacje z doradcą zawodowym,
- Zachęcanie i włączanie rodziców w proces doradczy szkoły np. poprzez przedstawianie wykonywanych przez siebie zawodów,
- Udział w dniach otwartych szkół ponadpodstawowych,
- Udostępnianie informacji edukacyjnych (prezentacja założeń pracy edukacyjnej na terenie szkoły na rzecz uczniów, informacji na temat zasad i terminów rekrutacji) i zawodowych (o zawodach przeszłości),

Formy adresowane do nauczycieli:

- Udział w szkoleniach z zakresu doradztwa zawodowego,
- Tworzenie warunków do wymiany doświadczeń i dzielenia się wiedzą,
- Śledzenie losów absolwentów.

Formy adresowane do środowiska lokalnego:

- Spotkania z przedstawicielami szkół ponadpodstawowych,
- Spotkania z przedstawicielami lokalnych firm i zakładów pracy,
- Współpraca z instytucjami wspierającymi pracę szkoły m.in. Poradnią Psychologiczno - Pedagogiczną, PUP, WUP, Centra doradztwa zawodowego, ochotnicze hufce pracy i inne.

Metody pracy doradczej:

- Metody aktywizujące (burza mózgów, dyskusja, giełda pomysłów, mapy myślowe) - wspólne pracowanie nad rozwiązaniem problemu,
- Drama – krótkie scenki i inscenizacje, odgrywanie ról; metody plastyczne – komiksy, plakaty,

- Metody audiowizualne - wykorzystanie Internetu jako narzędzi zdobywania informacji, programy i prezentacje multimedialne, filmy edukacyjne,
- Gry i zabawy rozwijające myślenie strategiczne,
- Trening komunikacji i zachowań społecznych, mini - wykłady, pogadanki, debaty.

6. Treści i czas realizacji programu.

Treści z zakresu doradztwa zawodowego będą realizowane w ciągu roku szkolnego na lekcjach wychowawczych, przedmiotowych, zastępstwach, zajęciach pozalekcyjnych oraz poza szkołą poprzez udział uczniów w wyjściach i wycieczkach, w spotkaniach i imprezach edukacyjnych związanych z wyborem szkoły ponadpodstawowej.

Zakres treści programowych doradztwa zawodowego realizowanych w ramach przedmiotu od roku szkolnego w kl. VII i VIII

Klasa VII:

- Mocne i słabe strony.
- Zdolności i umiejętności.
- Zainteresowania.
- Predyspozycje zawodowe.
- Osobowość zawodowa.
- Przygotowanie do zmian w życiu człowieka w kontekście planowania kariery.
- Motywacja.
- Praca w zespole.
- Świat zawodów.
- Kwalifikacje i kompetencje na rynku pracy.

Klasa VIII:

- System edukacji w Polsce.
- Cele edukacyjne i zawodowe.
- Współczesny rynek pracy.
- Ja na obecnym rynku pracy.
- Praca jako wartość.
- Zawody przyszłości.
- Dokumenty aplikacyjne.
- Autoprezentacja.
- Co warto wiedzieć o szkołach zawodowych?
- Alternatywne drogi dojścia do zawodu.

7. Przewidywane rezultaty (efekty) i korzyści z realizacji WSDZ:

Dla uczniów i rodziców:

- Dostęp do informacji edukacyjnej i zawodowej dla uczniów, nauczycieli oraz rodziców.
- Świadome, trafniejsze decyzje edukacyjne i zawodowe.
- Kształtowanie odpowiednich postaw, nawyków, umiejętności i wiedzy oraz aktywności zawodowej uczniów.
- Mniej niepowodzeń szkolnych, zniechęcenia do nauki i pracy.
- Pomoc rodzinie w kształtowaniu określonych postaw i zachowań związanych z planowaniem kariery zawodowej ich dzieci.
- Przygotowania uczniów do pełnienia różnych ról społecznych.

Dla szkoły:

- Utworzenie na terenie szkoły bazy informacji edukacyjnej i zawodowej oraz zapewnienie jej systematycznej aktualizacji.

- Lepsze wyniki edukacyjne uczniów oraz wyniki sprawdzianu ósmoklasisty.
- Zwiększenie konkurencyjności szkoły.
- Realizowanie przepisów prawa oświatowego w zakresie doradztwa zawodowego.

Dla środowiska lokalnego:

- Zwiększenie trafności decyzji edukacyjnych uczniów wybierających szkołę ponadpodstawową,
- Promocja lokalnych instytucji i zakładów pracy.

8. Ocena i ewaluacja

Realizacja Wewnętrznszkolnego Systemu Doradztwa Zawodowego powinna opierać się na stałym monitorowaniu, ewaluacji i kontroli podjętych działań. Kontrola powinna być dokonywana w celu usprawnienia i ulepszania realizowanych zadań lub wytyczenia nowych form pracy. Wykorzystana zostanie do tego wybranymi technikami i narzędziami; ankiety, wywiadu, obserwacji i analizy sprawozdań. Ewaluacja pozwala także zaobserwować dynamikę procesu i rodzące się nowe potrzeby czy niezaplanowane rezultaty. Dzięki ewaluacji można dokonywać aktualizacji działań doradczych, odkrywać aktualne potrzeby i oczekiwania – co pozwoli na długoterminowe planowanie działań.

9. Pomocne linki

- doradztwo edukacyjno- zawodowe <http://www.ore.edu.pl>
- informacje o uczelniach, kierunki studiów <http://www.uczelnie.info.pl>
- informacje o zawodach, filmy zawodoznawcze <http://www.ohpdlaszkoły.pl>
- informacje o zawodach, rankingi szkół <http://www.perspektywy.pl>
- Krajowe Ramy Kwalifikacji <http://www.kwalifikacje.edu.pl>
- Informacje o prognozowanym zapotrzebowaniu na poszczególne zawody <http://barometr Zawodow.pl/>
- Informacje dotyczące edukacji, scenariusze zajęć, informacje o egzaminach konkursach <http://www.interklasa.pl>

- Katalog zawodów , testy, uczelnie
- Biuro Edukacji

<http://www.kluczdokariery.pl> <http://www.szkolnictwo.pl>

<http://edukacja.warszawa.pl>